

ความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู และทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับ
การปรับตัวทางสังคมของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1

EMOTION QUOTIENT, PARENTING STYLE, AND ATTITUDE TOWARD UNIVERSITY
RELATING TO SOCIAL ADJUSTMENT OF THE FIRST YEAR UNDERGRADUATE
STUDENTS

ณัฐฐา ชนบัตร์
วิศรา ณ ลำพูน
อาภาภรณ์ กิจวัฒน์ไพบูลย์
ปิติสุข โลเกศกระวี
ณพล พรรณจิตต์
ภาณุทัช โสภณอภิกุล
ณัฐวีณ์ สิทธิศิริอรรด
ชญานุช ลักษณะวิจารณ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเปรียบเทียบสัมพันธ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการเปรียบเทียบศึกษาความสัมพันธ์ และค้นหาตัวแปรทำนายการปรับตัวทางสังคมของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 โดยใช้ความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู และทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยในกลุ่มรวมและเมื่อจำแนกตามเพศและกลุ่มสาขาวิชา กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 320 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ได้แก่ การทดสอบที การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นิสิตหญิงมีการปรับตัวทางสังคมสูงกว่านิสิตชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่นิสิตที่อยู่กลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกันมีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2. ความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และทัศนคติต่อมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม มีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม และทัศนคติต่อมหาวิทยาลัย สามารถทำนายการปรับตัวทางสังคมของนิสิตได้ร้อยละ 55.3 โดยตัวแปรที่สามารถทำนายการปรับตัวทางสังคมของนิสิตได้สูงสุดและรองลงมา ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ ทัศนคติต่อมหาวิทยาลัย และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู ทัศนคติต่อมหาวิทยาลัย การปรับตัวทางสังคม

Abstract

This study was a correlational comparative study. The purpose of this research was to compare, correlational study and find predictor variable of social adjustment of the first year undergraduate students, focusing on Emotion Quotient, Parenting Style, and Attitude toward university in relation to total participation and classify by genders and fields. The participants in study were 320 first year undergraduate students in second semester academic year 2016,

randomly selected via the disproportionately stratified random method. Statistic was analyzed using T-test, Pearson's Correlation Coefficient and multiple regression analysis. Results of the research as follows:

1. Female students were found to have more social adjustment that male students was statistically at the .05 level while different fields had been not found differentiate in social adjustment.

2. Emotion Quotient variable, Love-Supportive parenting style and Reasoning parenting style and Attitude toward university variable were found that to correlated positively with social adjustment ability at the significance level of .05. However, Controlled parenting style were correlated negatively with social adjustment ability at the significance level of .05.

3. Emotion Quotient, Love-Supportive parenting style Reasoning parenting style Controlled parenting style and Attitude toward university were found to predict 55.3 percent of the first year university students' social adjustment ability, with Emotion Quotient as the strongest predictor, followed by Attitude toward university and Love-Supportive parenting style.

Keywords: Emotion Quotient, Parenting Style, Attitude toward University, Social Adjustment

บทนำ

ในสภาพสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้บุคคลทุกช่วงวัยในสังคมจำเป็นต้องปรับตัวในหลากหลายด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และบทบาทหน้าที่ที่บุคคลได้รับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อความอยู่รอดและประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ รวมถึงมีความสุขในการดำเนินชีวิต ซึ่งการที่บุคคลจะมีความสุขในสังคมได้นั้น บุคคลจำเป็นต้องมีการปรับตัวทางสังคม โดยต้องรับรู้ ยอมรับ และพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ ความต้องการ บุคลิกภาพ หรือหน้าที่การงาน ซึ่งการปรับและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นไปตามความต้องการของตนและสภาพแวดล้อมจะก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคลและทำให้บุคคลสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ธัญมาส วรงค์สิงห์. 2547: 10) หากบุคคลไม่สามารถปรับตัวทางสังคมได้ก็จะส่งผลให้บุคคลนั้นเกิดความวิตกกังวล เคร่งเครียดมากจนอาจก่อให้เกิดอาการเจ็บป่วยทางกาย ไปจนถึงมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากมาตรฐานของสังคม (นิภา นิธยาน. 2530: 160-161)

การที่บุคคลจะปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดีนั้นย่อมมีหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้อง หนึ่งในปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากคือ ความฉลาดทางอารมณ์ เพราะบุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงย่อมเข้าใจความรู้สึกของตนเองและคนรอบข้าง ไปจนถึงสามารถบริหารจัดการอารมณ์และแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งทักษะเหล่านี้ช่วยให้บุคคลมีความสามารถในการปรับตัว มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข ดังที่โดเนลด์สัน (Donaldson. 1997: 2) กล่าวว่า บุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเอง สามารถเผชิญความเครียดได้อย่างเหมาะสม มีเป้าหมายในชีวิต มองโลกในแง่ดี และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

นอกจากความฉลาดทางอารมณ์แล้ว อีกปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการปรับตัวทางสังคมอย่างมากคือการอบรมเลี้ยงดู เพราะการอบรมเลี้ยงดูเป็นกระบวนการที่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูใช้อบรมดูแลบุคคลตั้งแต่เด็กจนโต กระบวนการดังกล่าวส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมไปถึงรูปแบบในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ผู้เลี้ยงดูแต่ละบุคคลย่อมมีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันไป ซึ่งรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันนี้จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการปรับตัวของเด็กคนนั้นด้วย หากผู้เลี้ยงดูใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมก็จะเป็นเหตุให้เด็กมีลักษณะของคนที่ไม่ปรับตัวไม่ได้ (Havighurst. 1963: unpagged) โดยรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เข้ากับสังคมไทยจะมีอยู่ 3 รูปแบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (ดวงเดือน พันธุมหาวิน; อรพินทร์ ชูชม; และงามตา วณิชานนท์. 2528: 4-15) ซึ่งผู้เลี้ยงดูที่ใช้รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนจะทำให้เด็กสามารถปรับตัวได้ดี เพราะเด็กที่ได้รับความรักจะมีความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย ทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนเด็กที่ขาดความรักจะไม่สามารถปรับตัวในสังคมได้ (Clauson. 1966: unpagged) การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลก็ส่งผลให้บุคคลมีการ

ปรับตัวทางสังคมได้ดีเช่นกัน จากงานวิจัยพบว่าเด็กที่พ่อแม่ใช้การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลสามารถปรับตัวได้ดีกว่าเด็กที่พ่อแม่ปกครองแบบมีอำนาจเหนือบุตร (Landis, 1995: 23) ส่วนบุคคลที่ถูกเลี้ยงดูด้วยการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมจะทำให้มีการปรับตัวทางสังคมที่ไม่ดี เพราะหากเลี้ยงดูแบบควบคุมมากเกินไป จะส่งผลให้เด็กขาดความเชื่อมั่น คอยพึ่งพาผู้อื่น ไม่มีทักษะในการเผชิญหน้ากับปัญหา และหากควบคุมน้อยเกินไป เด็กก็จะขาดระเบียบแบบแผนและความรับผิดชอบ ทำให้ปรับเข้ากับสังคมลำบากดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูนั้นมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับการปรับตัวทางสังคมของแต่ละบุคคล

อีกหนึ่งปัจจัยที่เป็นตัวบ่งชี้ว่าบุคคลจะมีการปรับตัวทางสังคมดีหรือไม่ นั่นคือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสังคมที่อาศัยอยู่ เพราะทัศนคติคือผลผสมผสานระหว่างความนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็น ความรู้ และความรู้สึกของบุคคลที่มีผลต่อวัตถุประสงค์ บุคคล หรือสถานการณ์ ซึ่งออกมาในทางประเมินค่าอันอาจเป็นไปในทางยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ และความรู้สึกเหล่านี้มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดพฤติกรรมขึ้น (สร้อยตระกูล อรรถมานะ. 2541: 64) ถ้าบุคคลประเมินค่าออกมาในทางบวกก็จะส่งผลให้บุคคลมีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมที่ดี แต่ตรงกันข้ามหากบุคคลประเมินค่าออกมาในทางลบก็จะส่งผลให้มีแนวโน้มพฤติกรรมทางลบ ทัศนคตินั้นมีผลต่อการปรับตัวในแง่ที่ว่าทำหน้าที่ช่วยให้บุคคลปรับตัวเข้าหาสิ่งที่ทำให้ได้รับความพึงพอใจหรือได้รับรางวัล ขณะเดียวกันก็หลีกเลี่ยงต่อสิ่งที่ไม่ปรารถนา ไม่พอใจ หรือให้โทษ เพื่อให้เกิดแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองมากที่สุด (Katz, 1993.) โดยบุคคลจะมีทัศนคติแบบใดก็ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคลนั้น ดังนั้นบุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมที่อาศัยอยู่จึงมีแนวโน้มที่จะปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดีเพราะได้รับประสบการณ์ที่ดีจากการได้อยู่ในสังคมนั้นจนทำให้เกิดความพึงพอใจ แต่หากบุคคลมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสังคมที่อาศัยอยู่เพราะสังคมทำให้รู้สึกไม่พึงพอใจหรือเป็นโทษก็จะทำให้ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ จึงสรุปได้ว่าทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสังคมที่บุคคลอาศัยอยู่เป็นส่วนสำคัญที่สัมพันธ์กับการปรับตัวทางสังคมในแต่ละบุคคล

ดังที่กล่าวไปข้างต้นว่าการปรับตัวทางสังคมมีความสำคัญกับบุคคลในทุกช่วงวัย ไม่ว่าจะเป็นวัยเด็กหรือวัยผู้ใหญ่ แต่บุคคลที่คณะผู้วิจัยมีความเห็นร่วมกันว่ามีความน่าสนใจในการศึกษาเรื่องการปรับตัวทางสังคมนั้นคือนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 เนื่องจากเป็นช่วงที่เพิ่งมีการเปลี่ยนแปลงระดับการศึกษาจากระดับมัธยมศึกษาไปศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงสังคมสภาพแวดล้อมวิธีการเรียนการสอนตลอดจนการใช้ชีวิตด้านต่าง ๆ ทำให้นิสิตต้องมีการปรับตัว (นิรมล สุวรรณโคตร. 2553: 3-4) ประกอบกับอายุของนิสิตนักศึกษาตรงกับช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทั้งด้านร่างกายสติปัญญา อารมณ์ และสังคม เป็นวัยที่ต้องการอิสระ ในขณะที่ก็ต้องหาวิธีการแสดงออกอย่างสมดุลระหว่างความต้องการของตนเองกับความต้องการของสังคม ทำให้วัยรุ่นดิ้นรนและต่อสู้กับข้อบังคับทางสังคมเพื่อแสวงหาและพัฒนาอัตลักษณ์แห่งตน (Erikson, 1959) ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาจึงทำให้คณะผู้วิจัยเลือกศึกษาการปรับตัวทางสังคมกับนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เฉพาะคณะที่ทางมหาวิทยาลัยกำหนดให้อยู่หอพักที่องครักษ์ เพราะนอกจากนิสิตจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อมใหม่แล้ว นิสิตยังจำเป็นต้องปรับวิถีการดำเนินชีวิตเพื่อให้เข้ากับการอาศัยในหอพักอีกด้วย จึงทำให้นิสิตต้องปรับตัวในหลายๆ ด้าน ทั้งด้านการเรียน สภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย ไปจนถึงสัมพันธ์ภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนและคณาจารย์หากนิสิตไม่สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีหรือเกิดความขัดแย้งกับบุคคลรอบข้างก็อาจส่งผลให้เกิดความเครียดและความคับข้องใจที่ไม่สามารถปรับตัวทางสังคมได้ อาจทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนจนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้นิสิตเกิดความเบื่อหน่ายกับชีวิตในมหาวิทยาลัยจนตัดสินใจลาออก หรืออาจทำให้นิสิตแยกตัวออกจากสังคมกลายเป็นคนที่ไม่สามารถปรับตัวทางสังคมได้ในที่สุด

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า นอกเหนือจากปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางสังคมในข้างต้น คุณลักษณะเฉพาะในแต่ละบุคคลก็อาจมีผลต่อการปรับตัวทางสังคมเช่นกัน คุณลักษณะเฉพาะอย่างแรกคือเพศ เนื่องจากเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสรีระ บุคลิกภาพ การอบรมเลี้ยงดู กลุ่มเพื่อน และสภาพแวดล้อมต่างๆ จึงอาจทำให้มีการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา” ของ นันทิชา บุญละเอียด (2554: 24) ที่พบว่า นิสิตเพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวทั้งหมดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะเดียวกันก็มีผลการวิจัยที่พบว่าเพศไม่มีผลต่อการ

ปรับตัวทางสังคมเช่นกัน (ราตรี พงษ์สุวรรณ. 2540: 110; อ้างอิงจาก นิรมล สุวรรณโคตร. 2553: 65) จึงทำให้คณะผู้วิจัยเกิดความสนใจและต้องการศึกษานิสิตเพศชายและเพศหญิงมีการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกันหรือไม่

คุณลักษณะเฉพาะอย่างที่สองคือกลุ่มสาขาวิชา เนื่องจากในแต่ละกลุ่มสาขาวิชาที่มีรูปแบบและบรรยากาศการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน รวมถึงมีลักษณะของบุคคลในสังคมแตกต่างกันด้วย ทั้งด้านสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนและคณาจารย์ ซึ่งล้วนแต่เป็นสภาพแวดล้อมเฉพาะที่นิสิตแต่ละกลุ่มสาขาวิชาได้พบเจอแตกต่างกัน ดังนั้นกลุ่มสาขาวิชาจึงอาจมีผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนิสิตตั้งที่อรุณ ศรีคำ และคณะ (2555: 119) ได้ศึกษาเรื่อง “ความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม” พบว่า นิสิตที่เรียนต่างคณะกันมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงสนใจและต้องการศึกษานิสิตในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกันหรือไม่

ด้วยเหตุผลทั้งหมดทั้งมวลที่กล่าวไว้ในข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู และทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสังคมที่อาศัยอยู่ ซึ่งในที่นี้คือมหาวิทยาลัยที่นิสิตต้องพักอาศัยและศึกษาเล่าเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางสังคมในนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 โดยคณะผู้วิจัยคาดหวังว่าผลการศึกษางานวิจัยนี้จะประโยชน์แก่ตัวนิสิต ผู้ปกครอง และสถาบันการศึกษาในการวางแผนเพื่อวางแผนป้องกันแก้ไขปัญหาและให้ความช่วยเหลือนิสิตให้มีการปรับตัวที่ดีมีความสุขในการเรียนในระดับอุดมศึกษาตลอดจนเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมให้นิสิตประสบความสำเร็จในการศึกษาอันจะส่งผลให้นิสิตกลายเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 เมื่อจำแนกตามเพศและกลุ่มสาขาวิชา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู และทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มรวม และเมื่อจำแนกตามเพศและกลุ่มสาขาวิชา
3. เพื่อทำนายการปรับตัวทางสังคมของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 โดยใช้ตัวแปรความฉลาด-ทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู และทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยในกลุ่มรวม และเมื่อจำแนกตามเพศและกลุ่มสาขาวิชา

นิยามปฏิบัติการ

1. การปรับตัวทางสังคม หมายถึง ความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามสภาพปัญหาของบุคคลด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นภายในสิ่งแวดล้อมที่บุคคลนั้นอาศัย เพื่อให้บุคคลอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นที่ยอมรับในสังคม โดยไม่ให้เกิดความขัดแย้ง แบ่งเป็น

1.1 ด้านกลุ่มเพื่อน หมายถึง การที่บุคคลมีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนได้อย่างสอดคล้องกลมกลืนและมีความสุข โดยสามารถแสดงความเป็นตัวของตัวเอง ไม่รู้สึกแปลกแยก มีความไว้วางใจต่อเพื่อน เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ให้ความร่วมมือในการทำงาน รวมถึงสามารถจัดการปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนได้อย่างสมดุล

1.2 ด้านอาจารย์ผู้สอน หมายถึง การที่บุคคลมีความสามารถในการปรับตัวกับครูอาจารย์ โดยมีความสัมพันธ์กับอาจารย์อย่างเหมาะสม สามารถเข้าหาอาจารย์ได้อย่างสบายใจ มีความคิดความรู้สึกที่ดี ให้ความเคารพ และยอมรับคำแนะนำของอาจารย์ได้

การปรับตัวทางสังคมสามารถวัดได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ จำนวน 27 ข้อ ตั้งแต่ “นิสิตเห็นด้วยหรือปฏิบัติตามข้อความนั้นน้อยที่สุด” ถึง “นิสิตเห็นด้วยหรือปฏิบัติตามข้อความนั้นมากที่สุด” โดยนิสิตที่ได้คะแนนสูงกว่าแสดงว่านิสิตสามารถปรับตัวทางสังคมได้มากกว่านิสิตที่ได้คะแนนต่ำกว่า

2. ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

2.2 เก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

2.3 สุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภูมิใจในตนเอง มีความพอใจในชีวิตและมีความสุขสงบทางใจ

ความฉลาดทางอารมณ์สามารถวัดได้จากแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิตที่คณะผู้วิจัยนำมาปรับปรุง โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ จำนวน 31 ข้อ ตั้งแต่ “ไม่จริงที่สุด” ถึง “จริงที่สุด” โดยนิสิตที่ได้คะแนนสูงกว่าแสดงว่านิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์มากกว่านิสิตที่ได้คะแนนต่ำกว่า

3. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง สิ่งและผู้เลี้ยงดูปฏิบัติต่อเด็ก และเรียกร้องให้เด็กปฏิบัติต่อตน และผู้อื่นในทำนองต่างๆ กัน ซึ่งเป็นการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในชีวิตเด็กทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว และเลียนแบบการกระทำต่างๆ ของผู้เลี้ยงดู ในที่นี้แบ่งเป็น 3 แบบ คือ

3.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง การที่ผู้เลี้ยงดูปฏิบัติต่อเด็กโดยแสดงความรักใคร่ เอาใจใส่ต่อเด็กอย่างเปิดเผย สนใจทุกข์สุขของเด็ก ให้ความใกล้ชิด ยอมให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของครอบครัว ให้ความสนิทสนมสนับสนุนช่วยเหลือ และมีความเข้าใจความรู้สึกของเด็กเป็นอย่างดีในปริมาณต่างๆ

3.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล หมายถึง การที่ผู้เลี้ยงดูปฏิบัติต่อเด็กโดยกระทำและแจกแจงเหตุผลต่างๆ แก่เด็ก ในขณะที่มีการส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำของเด็กในสิ่งต่างๆ

3.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม หมายถึง การที่ผู้เลี้ยงดูปฏิบัติต่อเด็กโดยการออกคำสั่งให้เด็กทำตามแล้วผู้เลี้ยงดูคอยตรวจตราว่าทำตามที่ต้องการหรือไม่ ถ้าไม่ทำตามก็จะลงโทษ หรือ การปล่อยให้เด็กตัดสินใจเองว่าควรทำหรือไม่ และเปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเองโดยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเด็กมากนัก

การอบรมเลี้ยงดูสามารถวัดได้โดยเครื่องมือที่คณะผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบวัดการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบของสัทท์ ทัตตี วิทยารังษีพงษ์ (2550) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “ข้อความนั้นไม่ตรงกับนิสิตเลย” ถึง “ข้อความนั้นตรงกับมากที่สุด” โดยรูปแบบแรกคือการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน โดยนิสิตที่ได้คะแนนสูงกว่าแสดงว่านิสิตได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากกว่า ส่วนนิสิตที่ได้คะแนนต่ำกว่าแสดงว่านิสิตได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อยกว่าและมีข้อคำถามในการวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนจำนวน 7 ข้อ รูปแบบที่สองคือการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล โดยนิสิตที่ได้คะแนนสูงกว่าแสดงว่านิสิตได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากกว่านิสิตที่ได้คะแนนต่ำกว่า และมีข้อคำถามในการวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลจำนวน 6 ข้อ รูปแบบสุดท้ายคือการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม โดยนิสิตที่ได้คะแนนสูงกว่าแสดงว่านิสิตได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมากกว่านิสิตที่ได้คะแนนต่ำกว่า และมีข้อคำถามในการวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมจำนวน 5 ข้อ ดังนั้นแบบวัดฉบับนี้มีข้อคำถามทั้งหมด 18 ข้อ

4. ทักษะติดต่อมหาวิทยาลัย หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มพฤติกรรมของนิสิตต่อมหาวิทยาลัย ทั้งทางบวกและทางลบ แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

4.1 องค์ประกอบด้านความคิด หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อม บริการนิสิต และหลักสูตรกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

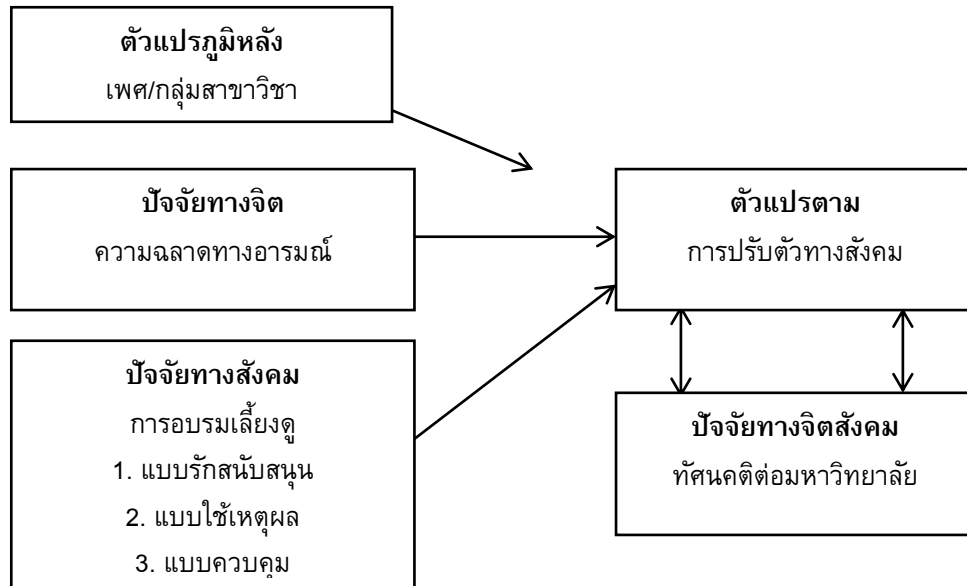
4.2 องค์ประกอบด้านความรู้สึก หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ ชอบหรือไม่ชอบ หรือความรู้สึกอื่นๆ ในทางบวกหรือทางลบของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อม บริการนิสิต และหลักสูตรกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

4.3 องค์ประกอบด้านแนวโน้มพฤติกรรม หมายถึง แนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของนิสิตต่อการจัดการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อม บริการนิสิต และหลักสูตรกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

ทักษะติดต่อมหาวิทยาลัยสามารถวัดได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะติดต่อมหาวิทยาลัยที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ จำนวน 12 ข้อ ตั้งแต่ “ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของ

นิสิตน้อยที่สุด” ถึง “ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนิสิตมากที่สุด” โดยนิสิตที่ได้คะแนนสูงกว่าแสดงว่านิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยมากกว่านิสิตที่ได้คะแนนต่ำกว่า

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. เพศหญิงและเพศชายมีการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกัน
2. นิสิตในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกันมีการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกัน
3. ความฉลาดทางอารมณ์และการปรับตัวทางสังคมของนิสิตมีความสัมพันธ์ทางบวก
4. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและการปรับตัวทางสังคมของนิสิตมีความสัมพันธ์ทางบวก
5. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลและการปรับตัวทางสังคมของนิสิตมีความสัมพันธ์ทางบวก
6. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและการปรับตัวทางสังคมของนิสิตมีความสัมพันธ์ทางลบ
7. ทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยและการปรับตัวทางสังคมของนิสิตมีความสัมพันธ์ทางบวก
8. ความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู และทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยสามารถทำนายการปรับตัวทางสังคมในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ รวมทั้งสิ้นจำนวน 3,070 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ โดยใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Schumaker และ Lomax (1996) Hair และคณะ (1998; อ้างอิงจาก นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542: 311) เสนอให้ใช้กฎแห่งความชัดเจนที่นักสถิติวิเคราะห์ตัวแปรพหุใช้กันมากคือ ใช้ขนาดกลุ่ม

ตัวอย่าง 20-30 คนต่อตัวแปรในการวิจัยหนึ่งตัวแปร สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยมีตัวแปรที่ศึกษาจำนวน 8 ตัวแปร ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาต้องมีอย่างน้อย 240 คน แต่เพื่อความถูกต้องและชัดเจนในข้อมูลมากยิ่งขึ้น คณะผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน จากนั้นคณะผู้วิจัยจึงนำขนาดกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมาออกแบบวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิชนิดไม่เป็นสัดส่วน (Non Proportional Stratified Random Sample) ชั้นภูมิแรกเป็นกลุ่มสาขาวิชา แบ่งเป็นกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ประกอบด้วยคณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะพลศึกษา และคณะเภสัชศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วยคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์การเกษตร และกลุ่มสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ประกอบด้วยคณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย และคณะศึกษาศาสตร์ กลุ่มละ 120 คน ส่วนชั้นภูมิที่สองเป็นเพศ โดยมีการแบ่งกลุ่มเพศเป็นเพศชายและเพศหญิง จำนวนกลุ่มละ 60 คน ซึ่งเมื่อนำแบบวัดมาตรวจความสมบูรณ์พบว่า มีแบบวัดที่ใช้ได้เพียง 320 ชุด ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ จึงมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ตอนที่ 2 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ มีจำนวน 31 ข้อ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .301- .659 และค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .918 ตอนที่ 3 แบบวัดการอบรมเลี้ยงดู มีทั้งหมด 3 ด้าน 1) แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน มีจำนวน 7 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .400-.714 และค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ .825 2) แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีจำนวน 6 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .292-.617 และค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ .702 3) แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม มีจำนวน 5 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .253-.564 และค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ .67 ตอนที่ 4 แบบวัดทัศนคติต่อมหาวิทยาลัย มีจำนวน 12 ข้อ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .469 - .665 และมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .901 และตอนที่ 5 แบบวัดการปรับตัวทางสังคมของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มีจำนวน 27 ข้อ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมอยู่ระหว่าง .221- .680 และมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ .915

การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและฝากแบบสอบถามให้อาจารย์ช่วยแจกแก่นิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ในรายวิชาของอาจารย์โดยมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้นิสิตทราบก่อนแจกแบบสอบถามให้นิสิตประเมินตนเอง เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเสร็จ คณะผู้วิจัยจะตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลอีกครั้ง หากพบว่าข้อมูลไม่สมบูรณ์จะสอบถามเพิ่มเติมให้ครบ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจให้คะแนน และนำไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติดังต่อไปนี้

1. หาค่าร้อยละจำนวนนิสิต จำแนกตามเพศและกลุ่มสาขาวิชา
2. ใช้สถิติ t-test ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1
3. ใช้สถิติ One-Way ANOVA ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2
4. คำนวณหาค่าความสัมพันธ์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3, 4, 5, 6 และ 7
5. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรทำนายทั้งหมดกับตัวแปรเกณฑ์ในสมการถดถอย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) ทั้งชนิดโดยรวม (Enter) และแบบเป็นขั้น (Stepwise) กำหนดให้ความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยเป็นตัวทำนาย และการปรับตัวทางสังคมเป็นเกณฑ์ โดยมีปัจจัยภูมิหลังเป็นเพศและกลุ่มสาขาวิชาเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 8

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรภูมิหลัง ได้แก่ เพศและกลุ่มสาขาวิชาโดยการหาค่าร้อยละ พบว่า นิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 และเป็นเพศชาย 148 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 ด้านกลุ่มสาขาวิชานั้น นิสิตในกลุ่มสาขาวิชาด้านศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพมีจำนวนเท่ากันคือ 110 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 และกลุ่มสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีอีกจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 จำแนกตามตัวแปรภูมิหลังได้แก่ เพศ โดยใช้การทดสอบที (t-test) พบว่า นิสิตหญิงมีการปรับตัวทางสังคมแตกต่างจากนิสิตชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.472$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 และเพศหญิงมีการปรับตัวทางสังคมมากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($M = 128.907, S.D. = 13.708$ และ $M = 124.641, S.D. = 16.701$)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวทางสังคมของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 กับความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู และทัศนคติต่อมหาวิทยาลัย โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู และทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1

ตัวแปร	eq	Pas	par	pac	att	sad
eq	1	.385**	.409**	-.345**	.299**	.682**
pas		1	.558**	.009	.284**	.434**
par			1	-.127*	.130*	.377**
pac				1	-.026	-.240**
att					1	.454**
sad						1

n = 320, **P < .01, *P < .05

หมายเหตุ eq หมายถึง ความฉลาดทางอารมณ์ pas หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน
par หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล pac หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม
att หมายถึง ทัศนคติต่อมหาวิทยาลัย sad หมายถึง การปรับตัวทางสังคมของนิสิต

จากตารางที่ 1 พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3, 4, 5, และ 7 ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 6

4. ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการทำนายการปรับตัวทางสังคมของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มรวมและเมื่อจำแนกตามตัวแปรภูมิหลัง ได้แก่ เพศและกลุ่มสาขาวิชา โดยใช้ความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู และทัศนคติต่อมหาวิทยาลัย ด้วยวิธีการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple regression analysis) ชนิดโดยรวม (Enter) พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู และทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยสามารถร่วมกันทำนายการปรับตัวทางสังคมชนิดโดยรวม (Enter) ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยทำนายการปรับตัวทางสังคมได้ร้อยละ 55.7 เมื่อแยกแต่ละตัวแปรพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์สามารถทำนายการปรับตัวทางสังคมได้ร้อยละ 46.5 การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมสามารถร่วมกันทำนายการปรับตัวทางสังคมได้ร้อยละ 26.3 ส่วนทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยสามารถทำนายการปรับตัวทางสังคมได้ร้อยละ 20.7 ซึ่งผลการวิเคราะห์ทั้งหมดนี้เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 8

5. เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple regression analysis) แบบเป็นขั้น (Stepwise) พบผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทำนายการปรับตัวทางสังคมเมื่อจำแนกตามตัวแปรเพศและกลุ่มสาขาวิชา

จำแนกตัวแปรภูมิหลัง	จำนวนคน	ตัวแปรทั้งหมด (1-5)		
		R ² %	ตัวทำนาย	β
รวม	320	55.3	1, 2, 3	.549, .247, .152
ชาย	148	62.5	1, 2, 3, 5	.531, .288, .150, -.119
หญิง	172	49.3	1, 2, 3	.510, .243, .139
กลุ่มสาขาวิชาศิลปศาสตร์	100	52	1, 2, 3	.417, .387, .192
กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	110	66.4	1, 3, 2	.612, .268, .158
กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	110	54.2	1, 2	.543, .299

ตัวแปรทำนาย : 1 = ความฉลาดทางอารมณ์ 2 = ทักษะติดต่อมหาวิทยาลัย
 3 = การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน 4 = การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล 5 = การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม

จากตารางที่ 2 พบว่า ตัวแปรทั้งหมดสามารถทำนายการปรับตัวทางสังคมได้ร้อยละ 55.3 โดยตัวแปรที่สามารถทำนายการปรับตัวทางสังคมได้สูงสุดและลำดับรองลงมา ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ (β = .549) ทักษะติดต่อมหาวิทยาลัย (β = .247) และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน (β = .152) ตามลำดับ ส่วนตัวแปรที่ทำนายการปรับตัวทางสังคมเป็นลำดับแรกในทุกตัวแปรภูมิหลัง คือ ความฉลาดทางอารมณ์ ส่วนตัวแปรที่สามารถทำนายการปรับตัวทางสังคมได้ในลำดับรองลงมา ได้แก่ ทักษะติดต่อมหาวิทยาลัยและการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนตามลำดับ ยกเว้นในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนสามารถทำนายการปรับตัวทางสังคมได้มากกว่าทักษะติดต่อมหาวิทยาลัย และตัวแปรที่สามารถทำนายการปรับตัวทางสังคมได้ในลำดับถัดมา คือการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนที่สามารถทำนายการปรับตัวทางสังคมในกลุ่มเพศชาย เพศหญิง และกลุ่มสาขาวิชาศิลปศาสตร์ได้เป็นลำดับที่ 3 ส่วนในเพศชายพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมสามารถทำนายการปรับตัวทางสังคมได้เป็นลำดับที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู และทักษะติดต่อมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 เมื่อจำแนกตามเพศและกลุ่มสาขาวิชา

จากการเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศหญิงและเพศชายมีการปรับตัวทางสังคมที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 โดยพบว่า เพศหญิงสามารถปรับตัวทางสังคมได้ดีกว่าเพศชาย อธิบายได้ว่า เกิดจากความแตกต่างทางด้านสรีระ การรับรู้ บุคลิกภาพ และกระบวนการคิดต่าง ๆ ดังที่ศรีเรือน แก้วกังวาล (2545) อธิบายว่า ในวัยรุ่นผู้หญิงจะมีกระบวนการพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจเร็วกว่าผู้ชายในวัยเดียวกันประมาณ 2 ปี ทำให้ผู้หญิงสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามสภาพการณ์ได้ดีกว่าผู้ชาย นอกจากนี้เพศหญิงยังมีแนวโน้มในการให้ความสนใจกับสัมพันธภาพทางสังคมมากกว่าเพศชาย เนื่องจากเป็นเพศที่

อ่อนโยน มีความละเอียดอ่อน และใส่ใจในบุคลรอบข้างอีกด้วย ซึ่งผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิชา บุญละเอียด (2554 : 24) แต่ไม่สอดคล้องกับราตรี พงษ์สุวรรณ (2540: 110)

ส่วนการเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา พบว่า กลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกันส่งผลต่อการปรับตัวทางสังคมที่ไม่แตกต่างกัน อธิบายได้ว่า นิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 เป็นนิสิตที่เพิ่งเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ทำให้เอกลักษณ์ของนิสิตในกลุ่มสาขาวิชาต่างๆ ยังไม่เด่นชัด ทั้งนี้ ด้วยสภาพแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน เช่น การอยู่หอพัก วิชาเรียนพื้นฐาน จึงทำให้นิสิตมีการปรับตัวทางสังคมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 และผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอรนุช ศรีคำ และคณะ (2555 : 119)

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู และทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มรวม และเมื่อจำแนกตามเพศและกลุ่มสาขาวิชา

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู และทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู และทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยพบว่า

2.1 ความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิต สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 และสามารถอธิบายได้ว่า นิสิตที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะมีการบริหารจัดการอารมณ์ที่ดี เข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม สามารถจัดการกับความคิดความรู้สึกของตัวเองได้ และเข้าใจความรู้สึกของคนรอบข้าง ไปจนถึงมีทักษะในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิด ทำให้สามารถปรับตัวทางสังคมได้ดี ดังที่ กิบบ์ (1995: 24-31) กล่าวว่า คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง คือ คนที่สามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสังคม และอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข เข้าใจอารมณ์ และปัญหาสังคมได้ในแง่มุมต่างๆ มีความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นได้อย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับปาริกา อัครนิवास (2550) ที่กล่าวว่า การปรับตัวของนักศึกษาจะดีขึ้น หากนักศึกษามีความภาคภูมิใจในตนเอง พอใจในชีวิต และมีความสุขสงบทางใจ

2.2 การอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวทางสังคมของนิสิต เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูส่งผลต่อบุคลิกภาพ ความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการปรับตัวทางสังคม ดังที่ วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2545: 32) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการของลูกมาก การอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยที่สำคัญมากซึ่งจะส่งผลให้เขามีบุคลิกภาพที่ดี มีการปรับตัวต่อปัญหาต่างๆ ได้ดี โดยการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 และ 5 อธิบายได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลทำให้นิสิตได้รับความรัก การยอมรับจากผู้อื่น และเป็นบุคคลที่มีเหตุผล ซึ่งส่งผลต่อการปรับตัวทางสังคมของนิสิต ดังที่ จุมจินต์ สลัดทุกข์ (2543: 64-66) กล่าวว่า นิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนจะปรับตัวได้ดี เพราะได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาในบรรยากาศของความรักและการยอมรับจากบุคคลอื่นมาตั้งแต่เด็ก ซึ่งคล้ายคลึงกับลักษณะการปรับตัวของนิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล จะมีการปรับตัวที่ดี ส่วนนิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมจะมีการปรับตัวที่ยากลำบากกว่าเพราะถูกอบรมให้รับคำสั่งและทำตามคำสั่งเท่านั้น ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ อรพินทร์ และอัจฉรา (2535: 58) ที่ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกในการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น การเลี้ยงดูที่อบอุ่น พ่อแม่ให้ความเข้าใจรักสนับสนุน และใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ จะทำให้เด็กมีการปรับตัวได้ดี

ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 6 อธิบายได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมากเกินไปจะส่งผลให้เด็กขาดความเชื่อมั่น คอยพึ่งพาผู้อื่น ไม่มีทักษะในการเผชิญหน้ากับปัญหา และหากน้อยเกินไป เด็กจะขาดระเบียบแบบแผน ความรับผิดชอบ ทำให้รับเข้ากับสังคมลำบาก สอดคล้องกับการศึกษาของดีแมน (De-man. 1989; อ้างอิงจาก ใจทิพย์ พวงทอง. 2540: 3) เรื่องการรับรู้ของบุตรวัยรุ่นเกี่ยวกับการควบคุมของบิดามารดาเกี่ยวกับการปรับตัวในวัยรุ่น ผลพบว่าการปรับตัวที่ไม่ดีเกี่ยวข้องกับการที่บิดามารดาใช้การควบคุมมาก

2.3 ทศนคติต่อมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิต อธิบายได้ว่า ทศนคติเป็นการผสมผสานระหว่างความนึกคิด ความรู้สึกต่อบุคคลอื่นๆ ต่อวัตถุหรือต่อสถานการณ์ อาจเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ และหากมีทศนคติทางบวกก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมที่ดี แต่ถ้ามีทศนคติทางลบก็อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่ดีได้ โดยทศนคติมีหน้าที่ในการช่วยให้บุคคลปรับตัวเข้าหาสิ่งที่ทำให้ได้รับความพึงพอใจหรือได้รับรางวัล ขณะเดียวกันก็หลีกเลี่ยงต่อสิ่งที่ไม่ปรารถนา ไม่พอใจ หรือให้โทษ เพื่อให้เกิดแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองมากที่สุด และหลีกเลี่ยงสิ่งที่เป็นโทษให้มากที่สุด ทศนคติจึงเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ และเมื่อกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยนี้คือนิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 สิ่งแวดล้อมที่มีผลจึงเป็นมหาวิทยาลัย เนื่องจากเป็นสถานที่เรียนและใช้ชีวิตของนิสิต ดังนั้นในตัวแปรทศนคติต่อมหาวิทยาลัย นิสิตที่มีทศนคติที่ดีต่อมหาวิทยาลัยจะส่งผลให้มีการปรับตัวทางสังคมได้ดี ส่วนนิสิตที่มีทศนคติที่ไม่ดีต่อมหาวิทยาลัยก็จะส่งผลให้มีการปรับตัวทางสังคมไม่ดีตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 7 และผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิชา บุญละเอียด (2554)

3. เพื่อทำนายการปรับตัวทางสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 โดยใช้ตัวแปรความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู และทศนคติต่อมหาวิทยาลัยในกลุ่มรวม และเมื่อจำแนกตามเพศและกลุ่มสาขาวิชา

จากสมมติฐานข้อที่ 8 การทำนายการปรับตัวทางสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 โดยใช้วิธีถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) แบบเป็นขั้น (Stepwise) เมื่อใช้ตัวแปรความฉลาดทางอารมณ์ การอบรมเลี้ยงดู และทศนคติต่อมหาวิทยาลัย พบว่า ตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายการปรับตัวทางสังคมของนิสิตชั้นปีที่ 1 มากที่สุดคือ ความฉลาดทางอารมณ์ รองลงมาคือทศนคติต่อมหาวิทยาลัย และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนตามลำดับ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าหากนิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์สูง ก็มีแนวโน้มที่จะปรับตัวทางสังคมสูงเช่นกัน เพราะบุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง จะมีความสามารถในการหยั่งรู้ความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น รับรู้ในความต้องการของผู้อื่นที่มาติดต่อสัมพันธ์กับเราได้ดี เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้โอกาสผู้อื่น และตระหนักรู้ถึงความคิดเห็นของกลุ่ม รวมถึงคาดคะเนความสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่มได้ และยังมีคามคล่องในการติดต่อกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความร่วมมือจากผู้อื่นได้ดี โดยสามารถโน้มน้าวบุคคลอื่นอย่างได้ผล มีทักษะในการสื่อสารและการบริหารจัดการกับข้อขัดแย้ง มีความเป็นผู้นำ คุณสมบัติเหล่านี้จึงทำให้นิสิตนั้นสามารถปรับตัวทางสังคมได้ดี ตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของโกลแมน (1998: 26-27) ด้านองค์ประกอบความสามารถทางสังคม

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ให้กับนิสิต เพื่อให้ นิสิต ปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มีการปรับตัวทางสังคมที่ดี
2. มหาวิทยาลัยควรพัฒนาระบบสวัสดิการและสภาพแวดล้อม การบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับทางมหาวิทยาลัย อันมีผลต่อทศนคติที่ดีของนิสิต
3. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนจากบิดามารดา และผู้ปกครอง ช่วยให้เด็กมีการปรับตัวทางสังคมที่ดี บิดามารดาและผู้ปกครองควรให้ความรักและความเข้าใจกับนิสิต เพื่อให้ นิสิตสามารถปรับตัวทางสังคมได้ และมีความสุขกับชีวิตนิสิตในมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยทางจิตอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิต เช่น ลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และปัจจัยภายนอก เช่น รายได้ สถานะสมรสของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง
2. ขยายขอบเขตการทำวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างออกไป เช่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หรือนักเรียนในช่วงประถมปลายที่เป็นช่วงเปลี่ยนระดับการศึกษาทำให้เริ่มมีการปรับตัวทางสังคม

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต. (2543). คู่มือความฉลาดทางอารมณ์. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กนกนันทน์ สายอุบล; และสุนันทาทวี ศรีสง่า. (2552). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับคุณลักษณะผู้นำเยาวชนของโครงการกล้าผู้นำกล้าแห่งการพัฒนาตามรอยพ่อ.
- สารนิพนธ์ ศศ.บ. (วิชาการจัดการชุมชน). เพชรบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงสาธารณสุข, กรมสุขภาพจิต. (2546). *สุขภาพจิตไทย พ.ศ. 2545-2546*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ชนิษฐา ชื่นเนียม. (2540). การปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลราชชนนีสรีอยุธยา. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุมจินต์ สลัดทุภักข์. (2543). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ใจทิพย์ พวงทอง. (2540). การศึกษาความสอดคล้องระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของบุตรวัยรุ่น. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ; บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชญานี จงลีพันธ์. (2557). ความผูกพันต่อครอบครัวและการปรับตัวทางสังคมของวัยรุ่น ในเขตจังหวัดนครพนม. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ญาดา หลาวเพชร. (2544). บทบาทบิดา บทบาทมารดา กับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธมนาวินงามตา วานิชานนท์; และ อรพินท์ ชูชม. (2528). ปัจจัยทางจิตวิทยาในเวทีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดูลยา จิตตะยโสธร. (2552, ตุลาคม-ธันวาคม). รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Diana Baumrind. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. 29(4): 173-187.
- ทัศนันท์ มีภักดีสม. (2558). พฤติกรรมและการรับรู้ความสามารถในการเลี้ยงดูบุตรวัยทารกของบิดาที่มารับบริการในโรงพยาบาล. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เทอดศักดิ์ เดชคง. (2542). ความฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษายุคใหม่. วารสารวิชาการ. 2(1) : 62.
- ธนะ เอี่ยมอนันต์. (2549). EQ ดีใน 7 วัน. กรุงเทพมหานคร : บิสดิต.
- ธัญมาศ วรงค์สิงหราช. (2547). การศึกษาการปรับตัวของพนักงานระดับปฏิบัติการในห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นงนุช โรจนเลิศ. (2533). การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของนักเรียนวัยรุ่น. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทิชา บุญละเอียด. (2554). การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ปรินญานิพนธ์วท.บ. (สถิติ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

- นิตยา คชภักดี. (2541).EQ กับความสำเร็จในชีวิต. *ไลฟ์แอนด์เฟมิลี*, 4(38), 109-112.
- นิภา คำภาฑู. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนระดับไฮสคูลของนักเรียนเกรด 9 โรงเรียนนานาชาติเอกมัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิรมล สุวรรณโคตร. (2553). การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปาริกา อัครินวาส. (2550). การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์กับการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรพิมล พลครบุรี. (2554). ผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มาจากครอบครัวหย่าร้างโรงเรียนไทยรัฐวิทยา๕๕ (วัดโบสถ์ดอนพรหม) นนทบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พระราชวรมนี (ประยูร ธรรมจิตโต). (2542). อีคิวในแนวพุทธศาสนา. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*, 5(1), 7-13.
- พิษณุ ลิ้มพะสุตร. (2555). พฤติกรรมการตั้งใจเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญศิริ มรกต; กิตติกร นิลมานันต์; และ เยวรัตน์ มัชฌิม. (2556, 10 พฤษภาคม). การปรับตัวของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง. *การวิจัยเพื่อพัฒนาสังคม*. 90-97.
- แพรวภัทร ยอดแก้ว. (2555). *ทัศนคติหรือเจตคติ*. สืบค้นเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2560, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/280647>
- รุจิรา คงสง. (2546). ผลการใช้โปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์ที่มีต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- รุจิรางค์ แอกทอง. (2549). การปรับตัวของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาชุมชน). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- วารภรณ์ ตระกูลสุษดี. (ม.ป.ป.). *จิตวิทยาการปรับตัว*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ศรัณยา แสงมณี; มณี อากานันท์กุล; และ ยุพาพิน ศิริโพธิ์งาม. (2555, มกราคม-เมษายน). กรณีศึกษา การปรับตัวของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่ทำงานนอกบ้าน. *Rama Nurs J.* 18(1)1: 21-133.
- ศิริอร นพกิจ. (2545). เอกลักษณะแห่งตนการอบรมเลี้ยงดูและจิตลักษณะบางประการของนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติและนักเรียนที่มีพฤติกรรมเป็นปัญหา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมาน กำเนิด. (2520). การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีผลต่อการปรับตัวของเด็ก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ไม่ปรากฏสาขาวิชา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สัณฑ์หทัย วิทยารังสีพงษ์. (2552). ปัจจัยชีวิตสังคมและการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลรอบด้านของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- सार ใจตรง. (2548). การศึกษาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สิโรจณ์ สุกุลณะมรรคา. (2557). การปรับตัวของพนักงานต่างชาติต่อบริบทการทำงานแบบไทย กรณีศึกษา พนักงานต่างชาติที่ทำงานในบริษัทโตโยต้ามอเตอร์เอเซียแปซิฟิก-วิศวกรรมการผลิต จำกัด. สารนิพนธ์ บธ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเนชั่น. ถ่ายเอกสาร.

- อรพินทร์ ชูชม; และ อัจฉรา สุขารมณ. (2535). **องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น**. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัญชลี ทองจันทร์. (2546). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดเพชรบุรี โดยการวิเคราะห์เส้นทาง**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุษณีย์ โพธิสุข. (2542). **E.Q.ปัญญาของมนุษยชาติ**. กรุงเทพฯ. แฟมิลี่ไคเรค.
- อุษากร แซ่เหล้า. (2550). **ความเครียดและการปรับตัวของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Cooper, R. K., & Sawaf, A. (1997). **Executive EQ intelligence in leadership and organization**. New York : Grosset/Put Nam.
- Donaldson, J. (1997). Symmetry and Stereochemistry. (Online). Available : <http://www.emotionalsmarts.com/EmotionalSmarts.htm>
- Gibb, N. (1995). The EQ factor. **Time**, 9, 24-31.
- Goleman. (1998). **Working with emotional intelligence**. New York : Bantam Books.
- Mayer, J. D., Salovey, P., & Caruso. (1997). Competing models of emotional intelligence. In R. J., Sternberg (Eds.), **Handbook of human intelligence**. New York : Cambridge.
- Weisinger, H. (1998). **Emotional intelligence at work : The untapped edge to far success**. San Francisco : Jossey-Bass